

Επιτροπή Αναστολών ΣΤΕ 31/2011 [ΟΕΔΑ Νοτιοανατολικής Αττικής]

Περίληψη

-Απορρίφθηκε αίτηση του Δήμου Κερατέας Αττικής για την αναστολή εκτέλεσης της 142931/2009 κοινής υπουργικής απόφασης, με την οποία παρατάθηκε μέχρι 30.10.2013 η χρονική διάρκεια ισχύος των περιβαλλοντικών όρων του έργου «Ολοκληρωμένη Εγκατάσταση Διαχείρισης Αποβλήτων Νοτιοανατολικής Αττικής» στη θέση Βραγόνη Κερατέας-Λαυρεωτικής, οι οποίοι είχαν εγκριθεί με την 136946/2003 κοινή υπουργική απόφαση.

Βασικές σκέψεις

Ο Δήμος Κερατέας ισχυρίστηκε με την αίτησή του ότι πρέπει να ανασταλεί η εκτέλεση της προσβαλλόμενης κοινής υπουργικής απόφασης λόγω προδήλου βασιμότητας του προβαλλόμενου λόγου ακυρώσεως ότι η απόφαση αυτή εκδόθηκε κατά παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας, διότι ο φάκελος που υποβλήθηκε στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. δεν περιλαμβάνει τα ελάχιστα αναγκαία κατά νόμο στοιχεία και, συγκεκριμένα, δεν περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, επικαιροποιημένα στοιχεία του έργου, που αφορούν την εξέλιξή του και τις μεταβολές που έχουν επέλθει στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον της ευρύτερης περιοχής, με αποτέλεσμα να μην καθίσταται δυνατό να εκτιμηθεί αν απαιτείτο εν προκειμένω η υποβολή νέας Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.

Η Επιτροπή Αναστολών (Ε.Α.) του Δικαστηρίου έκανε, ωστόσο, δεκτό ότι στον υποβληθέντα φάκελο γίνεται αναφορά στο είδος και το μέγεθος του έργου, μνημονεύονται στοιχεία που αφορούν τη μέχρι τη σύνταξη αυτού εξέλιξη και λειτουργία του έργου και περιγράφονται οι τυχόν μεταβολές που έχουν επέλθει στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον της περιοχής του έργου στο διάστημα που είχε παρέλθει από την αρχική έγκριση των περιβαλλοντικών όρων, περαιτέρω δε, στον εν λόγω φάκελο γίνεται μνεία του γεγονότος ότι στην άμεση περιοχή του έργου και σε περιμετρική ζώνη ενός χιλιομέτρου δεν έχουν υπάρξει σημαντικές αλλαγές του φυσικού ή ανθρωπογενούς περιβάλλοντος και, επομένως, ο ανωτέρω λόγος ακυρώσεως δεν παρίσταται προδήλως βάσιμος.

Εξ άλλου, προδήλως βάσιμος δεν μπορεί να θεωρηθεί, κατά την κρίση της Ε.Α., ούτε ο λόγος ακυρώσεως ότι η προσβαλλόμενη πράξη είναι ακυρωτέα, διότι δεν τηρήθηκε από την αρχή η διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης, αν και έχουν επέλθει

ουσιώδεις διαφοροποιήσεις ως προς τις επιπτώσεις του επίδικου έργου στο περιβάλλον. Και τούτο διότι, τα γεγονότα που επικαλέστηκε ο αιτών Δήμος (πυρκαγιές δασικών εκτάσεων τα έτη 2006, 2007 και 2008 στην ευρύτερη περιοχή του Νομού Αττικής και στην περιοχή της Κερατέας κατά τους μήνες Ιούνιο και Ιούλιο του έτους 2009, καθώς και πλημμυρικά φαινόμενα το χειμώνα του έτους 2008 και την άνοιξη του έτους 2009 στην ευρύτερη περιοχή εγκατάστασης του έργου) δεν μπορεί να θεωρηθεί κατά τρόπο αναμφισβήτητο ότι συνιστούν ουσιώδεις μεταβολές. Με την ίδια απόφαση της Ε.Α. έγινε εν συνεχεία δεκτό ότι, ενόψει των ανωτέρω, δεν είναι προδήλως βάσιμος ο περαιτέρω προβαλλόμενος λόγος ακυρώσεως ότι δεν κλήθηκε να γνωμοδοτήσει εκ νέου το Νομαρχιακό Συμβούλιο, ούτε τηρήθηκαν εκ νέου οι διαδικασίες ενημέρωσης του κοινού, αφού οι τύποι αυτοί είχαν τηρηθεί κατά την έκδοση της αρχικής έγκρισης περιβαλλοντικών όρων. Ο Δήμος Κερατέας προέβαλε επιπροσθέτως ότι έπρεπε να τηρηθεί εξ αρχής η διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης του επίδικου έργου, αφενός για να εξετασθεί η εναλλακτική λύση μετατροπής του επίδικου Χ.Υ.Τ.Α. σε Χ.Υ.Τ.Υ., ώστε να εναρμονίζεται και με τις κατευθύνσεις του Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων της Περιφέρειας Αττικής, αφετέρου για να εκτιμηθούν εναλλακτικές λύσεις διάθεσης των απορριμμάτων βάσει των νεότερων τεχνολογικών εξελίξεων. Με την ανωτέρω απόφαση της Ε.Α. κρίθηκε, ωστόσο, ότι, δεδομένου ότι με τον εθνικό σχεδιασμό διαχείρισης των αποβλήτων της Περιφέρειας Αττικής προβλέφθηκε για την Περιφέρεια Αττικής όχι απλώς η λειτουργία Χ.Υ.Τ.Α., αλλά ολοκληρωμένων εγκαταστάσεων διαχείρισης αποβλήτων (Ο.Ε.Δ.Α.), δηλαδή μονάδων, οι οποίες περιλαμβάνουν κέντρο διαλογής ανακυκλώσιμων υλικών (Κ.Δ.Α.Υ.), μονάδα προεπεξεργασίας και μονάδα κομποστοποίησης, που έχουν ως κοινό σκοπό την ανάκτηση υλικών και την αξιοποίηση απορριμμάτων με συνέπεια να διοχετεύονται προς ταφή στους Χ.Υ.Τ.Α. τα υπολείμματα και μόνο, μετά την επεξεργασία που πραγματοποιείται στις παραπάνω μονάδες, εφόσον δε προκρίθηκε από τον κανονιστικό νομοθέτη τρόπος διάθεσης, ο οποίος περιλαμβάνεται στις προβλεπόμενες από την Οδηγία 91/156 μεθόδους και είναι σύμφωνος με τα κριτήρια της προστασίας της βιώσιμης ανάπτυξης και της δημόσιας υγείας, ουδόλως υφίστατο υποχρέωση αναφοράς και σε άλλες, εναλλακτικές μεθόδους επεξεργασίας.

Περαιτέρω, και ο λόγος ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται, ότι είναι αντισυνταγματική η διάταξη του άρθρου 33 του ν. 3164/2003, με την οποία εγκρίθηκε η Β΄ φάση του σχεδιασμού της διαχείρισης των στερεών αποβλήτων της Περιφέρειας Αττικής και καθορίστηκαν ως κατάλληλες για τη Νοτιοανατολική Αττική οι θέσεις «Βραγόνη» Κερατέας-Λαυρεωτικής και «Λατομεία Κυριακού» Κρωπίας, δεν παρίσταται, κατά την κρίση της Ε.Α. προδήλως βάσιμος, διότι με προηγούμενες αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας έχει ήδη κριθεί ότι η διάταξη αυτή δεν έρχεται σε αντίθεση προς το Σύνταγμα. Με την ίδια απόφαση της Ε.Α. έγινε, τέλος, δεκτό ότι το ζήτημα της αξιολόγησης της καταλληλότητας της επιλεγείσας θέσης για την εγκατάσταση Ο.Ε.Δ.Α. στη Νοτιοανατολική Αττική από την άποψη της

γειτνίασης με τον αρχαιολογικό χώρο του Οβριοκάστρου Κερατέας και της τυχόν επερχόμενης βλάβης από την κατασκευή και λειτουργία του έργου στις παρακείμενες αρχαιότητες έχει ήδη ερευνηθεί με την 2862/2007 απόφαση του Δικαστηρίου, με την οποία απορρίφθηκε αίτηση ακυρώσεως κατά της αρχικής πράξης έγκρισης των περιβαλλοντικών όρων του επίμαχου έργου (136946/2003 Κ.Υ.Α.) και στην οποία αναφέρονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: «Η θέση “Βραγόσι” Κερατέας-Λαυρεωτικής βρίσκεται πλησίον του αρχαιολογικού χώρου Οβριοκάστρου, στον οποίο έχει καθοριστεί ζώνη απόλυτης προστασίας όπου απαγορεύεται οποιαδήποτε οικοδομική ή άλλη δραστηριότητα, πλην της αγροτικής, αλλά δεν εφάπτεται αυτού ή του ορίου προστασίας του. Η θέση Χ.Υ.Τ.Α. της Ο.Ε.Δ.Α. βρίσκεται εκτός των ορίων της Ζώνης Προστασίας του αρχαιολογικού χώρου και σε απόσταση περίπου 600 μ., ενώ το όριο της Ο.Ε.Δ.Α. απέχει από το όριο της Ζώνης Προστασίας του αρχαιολογικού χώρου 300 μ. Εξ άλλου, σύμφωνα με το 7095/2003 έγγραφο της Β΄ Εφορείας Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων, δεν δημιουργείται πρόβλημα από την εγκατάσταση διαχείρισης αποβλήτων για τον αρχαιολογικό χώρο, ο οποίος είναι οχυρωμένος οικισμός στην κορυφή του λόφου Οβριόκαστρο, στην ίδια δε την πράξη έγκρισης περιβαλλοντικών όρων του έργου έχει περιληφθεί όρος για τη διαδικασία παρακολούθησης της κατασκευής του έργου από τις αρμόδιες υπηρεσίες.

Επίσης, η ευρύτερη περιοχή της Λαυρεωτικής έχει χαρακτηριστεί ως τοπίο ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, χωρίς να υπάρχει μνεία για απαγόρευση χρήσεων εκ του γεγονότος αυτού, σύμφωνα δε με την εγκεκριμένη Ζ.Ο.Ε. Λαυρεωτικής, η θέση της Ο.Ε.Δ.Α. βρίσκεται εντός του ορίου προστασίας των ορεινών όγκων της Λαυρεωτικής στη Ζώνη Α΄, στην οποία επιτρέπεται η χωροθέτηση διαδημοτικών Ο.Ε.Δ.Α., εφόσον αυτές εντάσσονται σε γενικότερο σχεδιασμό». Σύμφωνα, εξ άλλου, με την κρίση της Ε.Α., τα ως άνω νομικά και πραγματικά δεδομένα δεν προκύπτει ότι έχουν μεταβληθεί· μόνη δε η επίκληση από το Δήμο Κερατέας του περιεχομένου εγγράφου της 1ης Εφορείας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, στο οποίο αναφέρεται ότι «έχουν αλλάξει τα επιστημονικά δεδομένα χρονολόγησης και εκτίμησης της θέσης», βασίζεται, όμως σε βιβλιογραφικές αναφορές του 1995, όπως αναφέρεται και στο από 21.12.2010 έγγραφο της Γενικής Διεύθυνσης Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού προς το Δικαστήριο, στο οποίο βεβαιώνεται και ότι δεν έχουν προκύψει νέα αρχαιολογικά δεδομένα ως προς το επίμαχο έργο, δεν αρκεί για να πιθανολογηθεί κίνδυνος βλάβης του αρχαιολογικού χώρου ούτε πρόδηλη βασιμότητα του λόγου ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι μη νόμιμη διότι έρχεται σε αντίθεση με τις διατάξεις για την προστασία του πολιτιστικού περιβάλλοντος, ενόψει, μάλιστα, και του γεγονότος ότι πριν την έναρξη των εργασιών κατασκευής του έργου επιβάλλεται να διενεργηθεί αυτοψία από την αρμόδια αρχαιολογική υπηρεσία προκειμένου να διαπιστωθεί αν εντοπίζονται αρχαιότητες και, σε καταφατική περίπτωση, να πραγματοποιηθεί ανασκαφική έρευνα, σύμφωνα με ρητούς όρους, οι οποίοι περιλήφθηκαν στην αρχική Κ.Υ.Α.

Κατόπιν των ανωτέρω και συνεκτιμώντας επιπροσθέτως ότι: α) δεν αποκλείεται η δημιουργία χώρων υγειονομικής ταφής σε έκταση δασικού χαρακτήρα, όπως η έκταση, στην οποία πρόκειται να κατασκευασθεί το επίμαχο έργο, β) ότι πρόκειται για έργο υποδομής, απαραίτητο για την προστασία της δημόσιας υγείας από κινδύνους που δημιουργούνται ιδίως από τη λειτουργία χώρων ανεξέλεγκτης διάθεσης απορριμμάτων (Χ.Α.Δ.Α.), δεδομένου, μάλιστα, ότι τέτοιος χώρος (Χ.Α.Δ.Α.) λειτουργεί σε απόσταση ενός χιλιομέτρου από το επίδικο έργο, και γ) ότι, σύμφωνα με προειδοποίηση, την οποία απέστειλε τον Οκτώβριο του 2010 ο Τομέας Περιβάλλοντος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ύστερα από καταδικαστική απόφαση της Ελληνικής Δημοκρατίας από το ΔΕΚ λόγω της λειτουργίας Χ.Α.Δ.Α., τελευταία προθεσμία αποκατάστασης των Χ.Α.Δ.Α. είναι η 31η.12.2010, μετά την πάροδο της οποίας θα ακολουθήσει καταδικαστική απόφαση, εντός του 2011, που θα επιβάλλει βαρύτατα πρόστιμα σε βάρος της Χώρας, η Ε.Α ήχθη στην κρίση ότι δεν συντρέχει λόγος αναστολής εκτέλεσης της προσβαλλόμενης πράξης.